

Dosarul nr.2ra-573/17

Instanța de fond: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău – C. Guzun

Instanța de apel: CA Chișinău – Iu. Cimpoi, N. Simciuc, V. Pruteanu

DECIZIE

07 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței
judecători

Iulia Sîrcu,
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Dmitrii Pedureț,
în pricina civilă la acțiunea lui Dmitrii Pedureț împotriva lui Tudor Uncu
privind repararea prejudiciului material și moral, încasarea dobânzii de întârziere,
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 08 decembrie 2016,

C O N S T A T Ă :

Dmitrii Pedureț la data de 08 octombrie 2015 s-a adresat cu cerere de chemare
în judecată împotriva lui Tudor Uncu, prin care a solicitat încasarea sumei de 1400
euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 436,90 euro, cheltuielilor de judecată în
mărime de 4000 lei cu titlul de servicii pentru asistența juridică, cheltuielile cu titlul
de taxă de stat și repararea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei (f.d. 3, 29-31).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 22 august 2014 în
urma unei înțelegeri cu Tudor Uncu a dat acestuia în folosință temporară generatorul
electric cu puterea de 6,5 Kw , la preț de 1400 euro. Ultimul i-a eliberat o recipisă,
prin care s-a obligat să restituie generatorul la data de 26 august 2014.

După expirarea termenului de restituire a generatorului indicat în recipisă
Tudor Uncu l-a informat că generatorul nu mai există și s-a obligat să restituie
echivalentul bănesc stabilit de comun acord la suma de 1400 euro.

Tudor Uncu la 13 august 2015 a fost somat în scris să restituie contrvaloarea
bunului, fapt confirmat prin avizul de recepție a somației, dar la somație nu a
reacționat , bunul sau contrvaloarea acestuia nu a fost restituită , motiv pentru care a
fost nevoit să sesizeze instanța de judecată, solicitând admiterea acțiunii. Consideră
că pretenției respective îi sunt aplicabile dobânzile de întârziere, calculul cărora
constituie suma de 436,90 euro.

A mai menționat că în această perioadă a fost lipsit de bunul ce-i aparține cu drept de proprietate, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral, estimat la suma de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din data de 15 iulie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Dmitrii Pedureț ca fiind neîntemeiată (f.d. 50, 54-55).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 09 august 2016 Dmitrii Pedureț a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi privind admiterea acțiunii (f.d. 58-59, 69-74).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 08 decembrie 2016 s-a respins apelul declarat de către Dmitrii Pedureț, s-a menținut hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din data de 15 iulie 2016 (f.d. 86,87-92).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 26 ianuarie 2017 Dmitrii Pedureț a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri noi privind admiterea acțiunii (f.d. 96-101).

În motivarea recursului reclamantul a indicat că instanțele judecătorești nu au aplicat legea care urma să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea, ceea ce a generat pronunțarea unor hotărâri care sunt contradictorii circumstanțelor cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. 1 al CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 decembrie 2016.

În termen legal, la data de 26 ianuarie 2017 împotriva ambelor hotărâri a declarat recurs Dimtrii Pedureț, criticându-le pentru nelegalitate, deoarece în mod greșit s-a reținut lipsa de voință a creditorului la încheierea actului juridic cu Uncu Tudor, atât timp cât creditorul deține originalul înscrisului prin care se confirmă obligația debitorului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii 3 obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 29 martie 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Dmitrii Pedureț pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține, că Dmitrii Pedureț s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea sumei de 1400 euro, ce constituie costul generatorului cu capacitatea de 6,5 kw, ce-i aparține cu drept de proprietate și care a fost dat în folosință temporară lui Tudor Uncu, care la data scadentă nu l-a restituit. În probarea pretențiilor sale recurentul a prezentat instanțelor în original un înscris, prin care Tudor Uncu confirmă obligația de a restitui generatorul, fără a indica cui anume.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din data de 15 iulie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 08 decembrie 2016, s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Instanțele au concluzionat, că înscrisul prezentat de Dmitrii Pedureț ca dovadă a pretențiilor sale nu demonstrează existența raportului obligațional între Dmitrii Pedureț și Tudor Uncu, ori din înscrisul prezentat nu rezultă cine este creditorul și care este conținutul raportului obligațional.

Analizând probele din dosar cu raportarea lor la prevederile legii, Colegiul constată concluzia instanțelor ierarhic inferioare ca fiind greșită.

Dmitrii Pedureț a formulat pretenții materiale față de Tudor Uncu, având la bază un înscris efectuat pe copia buletinului de identitate nr.A02202101, eliberat de oficiul 02 la 27.01.2012 titularului Uncu Tudor. Înscrisul conține următorul conținut *”Eu Tudor Uncu cu date personale A02202101, am luat în chirie generator cu putere 6.5 kw cu suma de vânzare 1400 euro(o mie patru sute) sub răspundere personală. 22.08.2014. Mă oblig la 26.08.14 să-l întorc, pentru ce și mă semnez”*. Urmează semnătura și numărul de telefon mobil 067484090.

Înscrisul respectiv în original a fost prezentat instanței de judecată de către Dmitrii Pedureț.(f.d.48)

Înscrisul respectiv corespunde cerințelor art. 210 alin. 2 Cod Civil, care stipulează că în cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cât și printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expedit.

Faptul deținerii originalului înscrisului de către Dmitrii Pedureț demonstrează calitatea lui de creditor în raportul cu Tudor Uncu până la proba contrarie.

Tudor Uncu, deși a fost somat de către Dmitrii Pedureț prin scrisoarea de la 06.08.15, recepționată de către acesta la 13.08.2015 (f.d.4) , a fost legal citat în ședințele de judecată atât în instanța de fond cât și în instanța de apel (f.d.26,66), a recepționat hotărârea primei instanțe (f.d.52), nu s-a prezentat nici la o ședință de judecată, nu a depus vre-o referință privitor la litigiu, nu a combătut argumentul lui Dmitrii Pedureț precum că anume el i-a predat generatorul și lui i-a fost eliberată recipisa.

Din sensul recipisei rezultă că părțile au încheiat un contract de comodat,

Ori părțile pentru folosirea bunului nu au prevăzut vre-o plată. Obiectul contractului este generatorul electric cu capacitatea de 6.5 kw la preț de 1400 euro dat în folosință cu titlu gratuit lui Tudor Uncu, termenul contractului fiind de la 22 până la 26 august 2014, iar părțile autorul recipisei Tudor Uncu și deținătorul recipisei Dmitrii Pedureț până la proba contrarie.

Conform art.859 Cod Civil prin contract de comodat o parte (comodant) dă cu titlu gratuit un bun în folosință celeilalte părți (comodatar), iar aceasta se obligă să restituie bunul la expirarea termenului pentru care i-a fost dat.

În fapt, Tudor Uncu nu și-a onorat obligația de a restitui bunul la data scadentă, informându-l pe creditor că bunul este pierdut.

Potrivit art.862 Cod Civil (1) comodatarul trebuie să păstreze și să îngrijească bunul cu diligența unui bun proprietar și să-l folosească numai în scopul stabilit în contract sau determinat prin natura bunului.

(3) Comodatarul nu poate da bunul în folosință unor terți decât cu acordul comodantului.

Conform art. 863 Cod Civil (1) dacă comodatarul nu-și îndeplinește obligațiile stipulate la art.860, comodantul poate cere imediat restituirea bunului și reparația prejudiciului cauzat.

(2) În caz de neexecutare a obligațiilor stipulate la art.860, comodatarul răspunde și pentru cauza neimputabilă lui (cazul fortuit) dacă nu dovedește că prejudiciul ar fi survenit chiar dacă el și-ar fi îndeplinit obligațiile. Această regulă se aplică și în cazul în care comodatarul nu restituie bunul în termen.

Din sensul art. 864 Cod Civil rezultă că comodatarul este obligat să restituie, la expirarea termenului contractului de comodat, bunul primit în folosință gratuită.

Articolul 865 Cod Civil stabilește că comodatarul nu are dreptul de retenție a bunului pentru creanțele față de comodant, cu excepția creanțelor privind cheltuielile extraordinare, necesare și urgente făcute pentru conservarea bunului

Fiindcă părțile inițial au stabilit în recipisă și valoarea de înlocuire a bunului 1400 euro, în situația când bunul este pierdut, comodatarul potrivit normelor sus citate are obligația de a compensa comodantului valoarea bunului. Astfel de la Tudor Uncu urmează să se încaseze în beneficiul lui Dmitrii Pedureț suma de 1400 euro convertiți în valută națională la data executării hotărârii.

Subsecvent acțiunii de recuperare a prejudiciului recurentul a mai formulat și pretenția de încasare a dobânzii de întârziere în legătură cu nerestituirea la timp a bunului în sumă de 436,90 euro, precum și compensarea prejudiciului moral, estimat de reclamant la suma de 5000 lei.

Analizând acest capăt de pretenții, instanța de recurs le constată neîntemeiate, ori ele nu rezultă din natura juridică a contractului încheiat între părți.

Dobânzile de întârziere conform art.619 Cod Civil sunt aplicabile obligațiilor pecuniare.

La caz, Tudor Uncu prin recipisa din 22.08.2014 și-a asumat obligația de a întoarce un bun și anume generatorul electric la data de 26 august 2014.

Conform art. 622 Cod Civil în cazul neexecutării de către debitor a obligației de a preda un bun, creditorul are dreptul să ceară ca bunul să fie luat de la debitor și să-i fie predat sieși ori să ceară plata despăgubirii.

Articolul 860 Cod Civil stabilește răspunderea comodantului.

(1) Comodantul poartă răspundere numai pentru intenție sau culpă gravă.

(2) În cazul în care comodantul nu execută obligația de a da bunul, comodatarul poate cere doar repararea prejudiciului.

Astfel, situației din speță nu-i sunt aplicabile prevederile art.619 Cod Civil, dar sunt aplicabile prevederile art. 662 și 860 Cod Civil.

Nici pretenția privind repararea prejudiciului moral nu este întemeiată

Temeiurile de reparație a prejudiciului moral sunt stabilite expres în lege.

Potrivit art. 1422 Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Recurentul nu a invocat nici un temei juridic, aplicabil speței în scopul reparării prejudiciului moral. Prin urmare și pretenția respectivă urmează să fie respinsă.

Referitor la cheltuielile de judecată, instanța de recurs reține prevederile art. 94 CPC, potrivit căruia instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

La caz, s-a constatat că recurentul și-a angajat avocat, care i-a întocmit cererea de chemare în judecată, i-a reprezentat interesele în instanța de fond și de apel, a întocmit cererea de apel și cererea de recurs. Pentru aceste acțiuni reclamantul a achitat avocatului suma de 4000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria EZ nr.467431 din 24.11.2015 f.d.44). Cheltuielile suportate de reclamant pentru asistență juridică calificată în sumă de 4000 lei, fiind cheltuieli rezonabile și realmente angajate, urmează să fie încasate de la intimat în beneficiul lui Dmitrii Pedureț.

Tot odată, recurentul a suportat cheltuieli pentru achitarea taxei de stat: 1106,90 lei la depunerea cererii de chemare în judecată (ordin de încasare a numerarului nr.113356204 din 16 septembrie 2015,f.d.2); 994 lei la depunerea cererii de apel (ordin de încasare nr.3VHR4100, din 2 noiembrie 2016, f.d.67); 805

lei la depunerea cererii de recurs(ordin de încasare a numerarului nr.9RHB-6100 din 25 ianuarie 2017, f.d.95)

În legătură că acțiunea se admite parțial, și cheltuielile privind taxa de stat urmează să fie recuperate parțial în limita pretențiilor admise: 924 lei pentru prima instanță, 693 lei pentru instanța de apel, 462 lei pentru instanța de recurs, în total 2079 lei

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Dmitrii Pedureț, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 25 mai 2016 și de a emite o nouă hotărâre de admitere acțiunii parțial.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Dmitrii Pedureț.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 și hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 25 mai 2016 în pricina civilă la acțiunea lui Dmitrii Pedureț împotriva lui Tudor Uncu privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă hotărâre prin care se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dmitrii Pedureț .

Se încasează de la Tudor Uncu, IDNP 2003002071047, în beneficiul lui Dmitrii Pedureț cu titlu de reparație a prejudiciului material suma de 1400(o mie patru sute) euro convertiți în valută națională la data executării hotărârii, cheltuielile de judecată în sumă de 6079(șase mii șaptezeci și nouă) lei.

În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas

